

06.08.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**6 Ağustos 2021
Cuma**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

6 Ağustos 2021 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurtdışı Teşkilatını Oluşturan Birimlerin Nitelik, Kurulduğu Şehir ve Ülke, Görev Alanı, Akredite Edildiği Ülkeler ve Bağlı Bulunduğu Misyonlar Hakkındaki 13/4/1999 Tarihli ve 99/12770 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kararın Yürürlüğe Konulması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4339)

— Ekli Kroki ve Listede Sınır ve Koordinatları Gösterilen Alanın "Aksaray Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi" Olarak Tespit Edilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4340)

— Mersin İli Sınırları İçerisinde Tesis Edilecek Olan ve Kamulaştırma Bilgileri ve Güzergâhı Gösterilen "Otluca DM-Çatak KÖK Enerji Nakil Hattı'nın Yapımı Amacıyla Söz Konusu Güzergâha İsbet Eden Taşınmazların Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4341)

— Konya İli, Beyşehir İlçesi, Hacıarmağan Mahallesi Sınırları İçerisinde Bulunan Bazı Taşınmazların, İlçede Yapımı Planlanan Millet Bahçesi Projesinin Hayata Geçirilmesi Amacıyla Beyşehir Belediye Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4342)

— "154 kV Palandöken Trafo Merkezi Projesi" Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4343)

— "420 kV Karasu Seri Kapasitör Merkezi Projesi" Kapsamında Bazı Taşınmazların Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4344)

— Konya İli Sınırları İçerisinde Tesis Edilecek Olan ve Kamulaştırma Bilgileri ve Güzergâhı Gösterilen "Mevcut Sulama Hatları İrtibatı Enerji Nakil Hattı'nın Yapımı Amacıyla Söz Konusu Güzergâha İsbet Eden Taşınmazların Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4345)

— Halkalı-Çerkezköy Yüksek Standartlı Demiryolu Projesinin Belirlenen İş Programına ve Taahhüt Edilen Sürelere Uygun Şekilde Tamamlanması ve Dış Kaynaklı Kredi Temininde Aksama Yaşanmaması Amacıyla, Proje Kapsamında İhtiyaç Duyulan Bazı Taşınmazlar ile Muhdesatın Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı (Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü) Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4346)

— Ceyhan Enerji İhtisas Endüstri Bölgesinin Sınırlarının Değiştirilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 4347)

— Kayseri İlinde Yapılacak Olan Lityum-İyon Batarya Üretim Tesisi Yatırımına Proje Bazlı Devlet Yardımı Verilmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 4348)

ATAMA KARARLARI

— Cumhurbaşkanlığı Tarafından Yapılan Atamalar Hakkında Kararlar (Karar: 2021/387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404)

06.08.2021

YÖNETMELİK

— Jandarma Genel Komutanlığı Vardiya Yatakhaneleri, Gazinolar, Sosyal Tesisler ve Eğitim Merkezleri Yönetmeliği

GENELGE

— Su Yönetimi Koordinasyon Kurulu ile İlgili 2021/17 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi

TEBLİĞLER

— İşkolu Tespit Kararları (No: 2021/116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133)

— Işık Kaynaklarının ve Ayrı Kontrol Donanımlarının Çevreye Duyarlı Tasarım Gerekliliklerine Dair Tebliğ (2019/2020/AB) (SGM:2021/11)

— Işık Kaynaklarının Enerji Etiketlemesine Dair Tebliğ (2019/2015/AB) (SGM:2021/12)

— İhracı Yasak ve Ön İzne Bağlı Mallara İlişkin Tebliğ (İhracat 96/31)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (İhracat 2021/6)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

— Anayasa Mahkemesinin 13/4/2021 Tarihli ve 2017/13194 Başvuru Numaralı Kararı

— Anayasa Mahkemesinin 13/4/2021 Tarihli ve 2017/20159 Başvuru Numaralı Kararı

Küresel gıda fiyatları ikinci ayda da geriledi

Küresel gıda fiyatları, temmuz ayında aylık bazda yüzde 1,2 gerilerken, üst üste ikinci ayda düşüşünü sürdürdü.

Birleşmiş Milletler (BM) Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) verilerine göre, FAO Gıda Fiyat Endeksi temmuz ayında aylık bazda yüzde 1,2 düşerken, yıllık bazda yüzde 31 arttı.

Endeks 123 puana gerilerken, düşüşte tahıl, bitkisel yağ ve süt ürünlerinde yaşanan hareketler etkili oldu.

Gıda fiyatları, 12 aylık yükselişin ardından haziranda yüzde 2,5 ile ilk kez düşüş kaydetmişti.

FAO Tahıl Fiyat Endeksi, Arjantin'de beklenenden iyi gelen rekolte ve Amerika Birleşik Devletleri'nde artan üretim beklentileri ile bağlantılı olarak mısır fiyatlarındaki aylık yüzde 6'lık düşüşün etkisiyle temmuz ayında yüzde 3 geriledi. Arpa ve sorgum gibi diğer iri tanelerin fiyatları da zayıf ithalat talebi nedeniyle önemli ölçüde düşüş kaydetti.

Buğday 7 yılın en yüksek seviyesinde

Buğday fiyatları, kısmen Kuzey Amerika'daki kuru hava ve mahsul koşullarına ilişkin endişeler nedeniyle temmuz ayında yüzde 1,8 artarak 2014 ortasından bu yana en yüksek seviyesine ulaştı.

Pirinç fiyatları, kur hareketlerinden ve yüksek navlun maliyetleri ve lojistik engellerden kaynaklanan yavaş satış hızından etkilenen iki yılın en düşük seviyesine ulaştı.

FAO Süt Ürünleri Fiyat Endeksi, devam eden yaz tatilleri nedeniyle Kuzey yarımkürede yavaşlayan piyasa faaliyetinin etkisiyle haziran ayına göre yüzde 2,8 düştü.

FAO Bitkisel Yağ Fiyat Endeksi da soya, kolza ve ayçiçeği yağı fiyatlarının artan palm yağı değerlerini dengelemesiyle yüzde 1.4 düşerek beş ayın en düşük seviyesine ulaştı.

Şeker fiyatları 4 aydır yükseliyor

FAO Şeker Fiyat Endeksi, yüzde 1,7 artarken, yükselişini dördüncü ayına taşıdı. Artış büyük ölçüde daha güçlü ham petrol fiyatları ve dünyanın en büyük şeker ihracatçısı Brezilya'da son zamanlardaki donların verim üzerindeki etkisine ilişkin belirsizliklerden kaynaklanırken, Hindistan'daki iyi üretim beklentileri daha büyük bir sıçramayı frenledi.

FAO Et Fiyat Endeksi, Doğu Asya'daki artan ithalat ve bazı bölgelerdeki sınırlı üretim artışları nedeniyle kanatlı eti fiyatlarındaki artışın etkisiyle geçen aya göre yükseldi. Sığır eti fiyatları da Çin'den yapılan yüksek ithalat ve ana üretim bölgelerinden gelen arzın azalmasıyla güçlendi. Bu arada, Çin'in ithalatındaki düşüşün ardından domuz eti fiyatları düştü.

TOBB'dan yangın felaketine karşı nakdi yardım kampanyası

TOBB, yangınların neden olduğu doğal ve ekonomik tahribatın giderilmesine katkı sağlamak amacıyla 1 ay sürecek nakdi yardım kampanyası başlattı

ANKARA(DÜNYA)-Yangının etkilerini azaltmak amacıyla daha önce Antalya Valiliğine 5 milyon lira bağışlayan ve üye odalarıyla birlikte 1.5 milyon fidan dikimi kampanyası yürüten TOBB, şimdi de 1 ay sürecek nakdi yardım kampanyası başlattı.

TOBB Başkanı Rifat Hisarcıklıoğlu, TOBB bünyesindeki oda ve borsalara bir yazı göndererek, gerekli izinler alınarak bir yardım kampanyası başlatıldığını bildirdi.

Oda başkanlarına hitaben bir mektup yazan Başkan Hisarcıklıoğlu, Türkiye'nin farklı bölgelerinde yaşanan orman yangınlarının bir çok vatandaşı, doğal hayatı ve ticaret yaşamını son derece olumsuz etkilediğini kaydetti.

Hisarcıklıoğlu, yangınların neden olduğu doğal ve ekonomik tahribatın giderilmesine katkı sağlamak amacıyla oda, borsa ve üyelerin nakdi yardımda bulunabilmesi için gerekli izinlerin alınarak 1 ay sürecek kampanya başlatıldığını bilgisini verdi.

Kampanyaya, tüm oda ve borsalar ile üyelerin katılabileceği bilgisini veren Rifat Hisarcıklıoğlu,

"Kampanya için yardımlar, Birliğimizin bu amaca yönelik olarak açtığı ekte belirtilen hesaplara gönderilecektir. Bu hesaplarda toplanan bağış tutarları, Birliğimizce

06.08.2021

oluşturulan yetkili kurulun denetim sonrasında ilgili kamu idaresinin hesabına transfer edilecektir” dedi.

Hisarcıklıoğlu sözlerini şöyle tamamladı, “Kanaat önderlerimiz olan sizlerden, yardımlaşma ve dayanışma duygusunun yoğun olarak yaşandığı bugünlerde, halkımızın da beklentileri doğrultusunda, bu felaketten etkilenen bölgelerimiz için gerekli desteği sağlayacağınız inancıyla bu kampanyanın üyelerinize bildirilmesi ve nakdi bağışlarınızın belirtilen hesaplara gönderilmesini rica ederim”

Enflasyon yüzde 19'u geçerse Merkez Bankası ne yapacak?

Merkez Bankası Başkanı Kavcıoğlu'nun 'enflasyonun üzerinde faiz' söylemi ile ağustosta enflasyonun yüzde 19 politika faizini aşabileceği ihtimali yeni bir tartışmayı gündeme getirdi. Merkez Bankası, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın indirim söylemlerine karşın faizde artırım yapabilir mi?

Şebnem TURHAN

Tüketici enflasyonunun temmuzda yüzde 18,95'e çıkması ve önümüzdeki aylarda özellikle gıda ve enerji fiyatlarındaki gelişmelerin olumsuz etkisinin enflasyon üzerinde yükseltici etkisi **Merkez Bankası**'nı zor durumda bırakacak gibi görünüyor.

Analistler ağustosta yıllık tüketici enflasyonunun yüzde 19'u aşmasını bekliyor. Merkez Bankası para politikasına ilişkin temel dayanağını hem sözlü iletişim hem de yazılı iletişimde 'enflasyonun üzerinde bir politika faizi' söylemiyle yürütüyor. Ağustosta enflasyonun yüzde 19 olan politika faizini aşma ihtimali politika faizinde bir artış beklentisi yaratacak gibi.

Ancak **Cumhurbaşkanı Erdoğan**, "Faiz oranlarında da düşüşe geçiyoruz. Yüksek faiz yok çünkü yüksek faiz bize yüksek enflasyonu getirecektir. Düşük faiz de düşük enflasyonu getirecektir. Ağustos ayı kırılma noktasıdır" ifadeleriyle yüksek faize ilişkin görüşlerini yineledi. Konunun uzmanları sonbaharın oldukça zor geçeceğine dikkat çekerek Merkez Bankası'nın duruşunda bir değişiklik olmayacağına işaret ediyor.

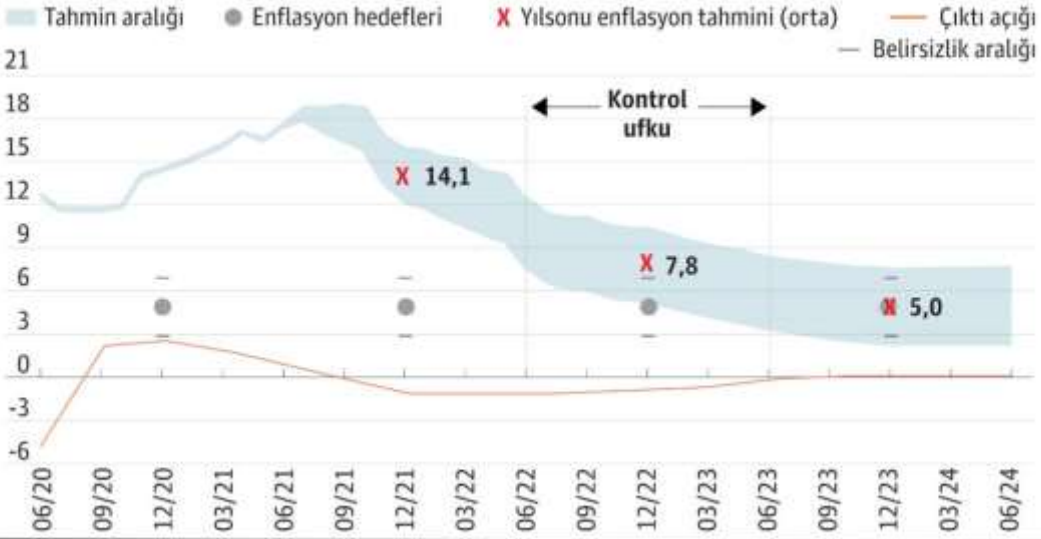

Merkez Bankası politika faizi ve yıllık tüketici enflasyonu (%)

Merkez Bankası Başkanı **Şahap Kavcıoğlu** göreve gelmesinin ardından ilk Para Politikası Kurulu toplantı metnine “Enflasyonda kalıcı düşüğe işaret eden güçlü göstergeler oluşana ve orta vadeli yüzde 5 hedefine ulaşıncaya kadar politika faizi, güçlü dezenflasyonist etkiyi muhafaza edecek şekilde, enflasyonun üzerinde bir düzeyde oluşturulmaya devam edilecektir” ifadesini ekledi. Şimdi temmuzda enflasyonun politika faizi sınırına dayanması ve ağustosta bunun aşılması ihtimali yeni bir tartışmayı gündeme getirdi. Enflasyon aşılsa politika faizi artırılır mı?

Enflasyon ve Çıktı Açığı Tahminleri * (%)

Kaynak: TCMB

*Enflasyonun tahmin aralığı içinde kalma olasılığı %70'tir.

5 EKONOMİST DEĞERLENDİRDİ

Hakan Kara: Faiz artırımını bir 'panik' durumunda gündeme getirir

Eski Merkez Bankası Baş Ekonomisti ve Dünya Gazetesi Yazarı Hakan Kara'nın bu soruya cevabı net: "Yapılması mümkün görünmüyor." Kara, ağustosta yıllık yüzde 19'un üzerine çıkarsa Merkez Bankası'nın pozitif reel faiz sözünü yerine getirmesi için faiz artırması gerektiğine dikkat çekerek "Fakat mevcut kısıtlar altında bunun yapılması mümkün görünmüyor. Faiz artırımını ancak finansal piyasalarda bir panik oluşması durumunda gündeme gelecektir. Bu da daha çok küresel risk iştahı tarafından tetiklenebilir" diye konuştu.

Erhan Aslanoğlu: Artırım ihtimali çok düşük

Piri Reis Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve Dünya Gazetesi Yazarı Prof. Dr. Erhan Aslanoğlu, Merkez Bankası'nın son açıklamalarında enflasyonun yüksek ve oynak seyredeceğini ama geçici olacağını vurguladığını hatırlatarak şunları söyledi: "Yine benzer bir değerlendirmede bulunacağını sanıyorum. Artırım ihtimali artık çok düşük görünüyor. Ekim - kasım gibi enflasyonun düşüşe geçeceği vurgusuyla eylül ayından itibaren faiz ile ilgili indirim yönünde adım atabilir. Zor bir süreç olacak."

Atılım Murat: 'Biraz sabırlı olun' mesajı verecek

TOBB-ETÜ Üniversitesi Öğretim Üyesi ve Dünya Yazarı ve Doç. Dr. Atılım Murat Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın açıklamalarının Merkez Bankası'nın duruşunu değiştireceğini zannetmediğini Cumhurbaşkanı'nın iki ay önce de bu konuya yönelik açıklamalarda bulunduğunu hatırlattı. Şartların güç aylarında muazzam bir zam dalgası geleceğine işaret ettiğini söyleyen Murat, "Gıda fiyatları ortada, kur yüksek Merkez Bankası'nın faiz indirimi sinyali verebileceğini düşünmüyorum. Son çeyrekte enflasyondaki görünüme göre olabilir ama hemen eylülde faiz indirimi olabileceğini düşünmüyorum" dedi.

Enflasyon politika faizi üzerinde oluşursa Merkez Bankası üzerinde bir baskı olabileceğini dile getiren Murat, şunları söyledi: "Başkan Kavcıoğlu iletişimini eğer enflasyon faizin üzerinde oluşursa artış olasılığını düşünürüz diye kullanıyor. Enflasyonda yüzde 19'un üzerini de göreceğiz ve baskı oluşacak, eleştiri gelecek, böyle demiştiniz faiz artırmıyorsunuz denilecek. Ve piyasada bir gerilim oluşabilir. Ama Kavcıoğlu şu mesajı verecek diye düşünüyorum: Biraz dişimizi sıkalım son çeyrekte baz etkisinden dolayı enflasyon düşecek. Biraz sabırlı olun zaten enflasyon düşecek, şu an 1 aylık veriye bakaram faiz artırmanın anlamı yok çok erken olur gereksiz faiz artırımını olur."

Murat, enflasyonla mücadele konusunda tek senaryomuzun baz etkisi olduğunu kaydederek, baz etkisini bertaraf edecek bir çok etmen olduğunu ve sonbaharın bir hayli sıkıntılı geçeceğini söyledi.

Tuğrul Belli: Güçlü bir sözlü yönlendirme yapar

Dünya Gazetesi Yazarı Tuğrul Belli: Eğer enflasyon yüzde 19'un üzerine çıkarsa piyasanın politika faizinin artırılması konusunda beklentileri oluşacaktır. Bu beklentileri Merkez Bankası hangi ölçüde karşılayabilir? Belki faiz artırımını daha doğru bir hareket olur ama o konuda esnekliği olduğunu düşünmüyorum. Merkez Bankası'nın faiz artırımını yerine güçlü bir sözlü yönlendirme yapacaktır. Enflasyon faizin üzerine çıkarsa da genel olarak gidişat, iç talebin seyri, döviz kuru dengesi bakımından beklentimiz kısa vadede bunun yüzde 19'un altına geleceği yönündedir gibi güçlü bir şekilde kendini ifade ederek dengeleri korumaya çalışacaktır.

Benim yılsonu enflasyon beklentim yüzde 17,5. Yüzde 17'nin altına doğru bir hareket olursa tabii ki yurtdışındaki gelişmelere de bağlı olarak son aylarda kısıtlı miktarda bir faiz indirimine gidebilir. İndirim miktarı da 50-100 baz puan olabilir. Ancak bence aslında bir indirim yapmaması daha doğru olur çünkü yüzde 17,5 enflasyon yüzde 19 faiz düşünülüğünde makul reel faiz oranlarında oluruz.

Fatih Özatay: 'Enflasyonun üzerinde faiz' söylemi yanlış

Eski Merkez Bankası Başkan Yardımcısı, TOBB ETÜ Öğretim Üyesi ve Dünya Gazetesi Yazarı Prof. Dr. Fatih Özatay: Merkez Bankası başkan değişimi olmasaydı kur bu kadar artmayacak enflasyon çok daha düşük olacak ve faiz indirimi süreci çok önceden başlayabilecekti. Normal koşullarda merkez bankaları gerçekleşen enflasyona göre tepki vermez enflasyonun ileride alacağı değerlere ilişkin tahmin yapar ve ona göre tepki verir. Merkez Bankası'nın yılsonu enflasyon tahmini yüzde 14,1 ve bu çerçevede tahminini sağlıklı bir şekilde yapmış ve buna piyasayı da inandırmışsa kendine güveniyorsa faiz artırıma gerek yok. Hatta faiz indirebilir de.

Enflasyon yüzde 19'a çıktı diye herhangi bir merkez bankası faiz artırmaz. Çünkü gerçekleşen enflasyon geçmiş koşulları yansıtır ve geçmişi değiştiremezsiniz. Ancak Merkez Bankası enflasyonun üzerinde bir politika faizi söylemi geliştirdi. Bu söylem aslında yanlış. Enflasyonun ileride alacağı, yılsonunda geleceği veriler üzerinden söylem geliştirmeli ve buna göre iletişim yapmalıydı. Tahminin üzerinde tutulacağına ilişkin uygun bir söylemi daha önceden geliştirmiş olsa bu tartışmalar yaşanmazdı.

İstifa eden Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un yerine Mahmut Özer atandı

İstifası kabul edilen Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un yerine Mahmut Özer atandı

ANKARA(DÜNYA) - Kulislerde bir süredir istifa söylentileri dolaşan Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un istifası kabul edildi. Resmi Gazete'de yayınlanan atama kararında, "Görevden affını isteyen ve görğevden af talebi kabul edilen Prof. Dr. Ziya Selçuk'tan boşalan Milli Eğitim Bakanlığına Prof.Dr. Mahmut Özer, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 104 ve 106'ncı maddeleri gereğince atanmıştır" ifadeleri yer aldı. Ayrıca Milli Eğitim Bakan Yardımcılıklarına da Prof.Dr. Ahmet Emre Bilgili, Prof. Dr. Petek Aşkar ile Dr.Sadri Şensoy atandı.

Resmi Gazete'de yayınlanan diğer atama kararlarına göre TÜİK Başkan Yardımcılıklarına üç atama birden yapıldı. Umut Serhat İdman, Abdullah Yüksek ve Nurettin Kaya, TÜİK'in yeni Başkan Yardımcıları oldular.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakan Yardımcılığına Kübra Güran Yiğitbaşı atanırken, Maden ve Petrol İşleri GUenel Müdür Yardımcısı Mustafa Sever görevden alınarak yerine Fatih Dumanlı getirildi.

Erdoğan'ın mesajı kimlere?

Alaattin AKTAŞ

06 Ağustos 2021 Cuma

✓ **Yıllık enflasyonun ağustos sonunda daha düşük gerçekleşmesi, bu yılın ağustosundaki TÜFE artışının yüzde 0.86'dan düşük kalmasına bağlı. Yüzde 0.86, ağustos ortalamalarından zaten çok yüksek olduğu için daha düşük oran mümkün.**

✓ **Ne var ki üretici fiyatlarından gelen ciddi bir yük var ve bu yük tüketici fiyatlarını hala zorluyor. Hele hele her faiz indirimine gidileceği yönündeki açıklamadan sonra kur ve bağlı olarak üretici fiyatlarında yaşanan artış, tüketici fiyatlarını frenlemeyi daha da zorlaştırıyor.**

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın faiz konusundaki yaklaşımı belli. Erdoğan yüksek faize hep karşı. Yüksek faizin en önemli maliyet unsuru olduğu görüşünü savunan Erdoğan, enflasyonun da bu yüzden yükseldiğini ifade ediyor.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, önceki gün katıldığı bir televizyon programında faiz-fiyat bağlantısını yeniden gündeme getirdi ve bu kez kesin tarih verecek kadar iddialı konuştu. Erdoğan, haziran ayı başında bir başka televizyon programında Merkez Bankası'nın faizi temmuz ya da ağustos ayında indirebileceğine vurgu yapmıştı. Erdoğan, bu kez de enflasyonda ağustos ayında düşüş görüleceğini, faizin de gerileyeceğini dile getirdi.

Önce Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bu konuda söylediklerini aynen aktarıp sonra olabileceklere bir göz atalım:

“Enflasyona gelince... Enflasyon noktasında da ben özellikle şu anda tabii ağustos ayını inşallah geride bıraktığımızda biz ağustosla birlikte enflasyonda da düşüşü göreceğiz. Ama bunun oranı ne olur. Şu anda bulunduğumuzun bir defa çok çok altında olur. Bunu da özellikle buradan bir yerde ben de sinyalimi belli yerlere herhalde vermiş oluyorum. Çünkü bundan böyle enflasyonun daha yukarı çıkması mümkün değil. Zira faiz oranlarında da bir defa düşüşe geçiyoruz. Ve yüksek faiz yok. Çünkü yüksek faiz bize yüksek enflasyonu getirecektir. Ama düşük faiz de bize

düşük enflasyonu getirecektir. Ağustos ayı kırılma noktasıdır. Ve ağustos ayıyla beraber de artık biz düşük enflasyona inşallah geçeceğiz.”

Sinyal kimlere?

Konuşmadaki bir cümle çok dikkat çekici. Enflasyonun daha düşük geleceğini belirten Erdoğan, “Sinyalimi belli yerlere herhalde vermiş oluyorum” diyor.

Sahi o yerler neresi ki?

Enflasyon oranını hesaplayan TÜİK mi?

Faizi düşürme, böylece enflasyonun gerilemesine katkıda bulunma yetkisine sahip Merkez Bankası mı?

Yoksa mal ve hizmetlerine zam yapmayarak ya da az zam yaparak enflasyon düşüşüne katkıda bulunabilecek olan iş alemi mi?

AĞUSTOS AYLARININ EĞİLİMİ NE?

Ağustos ayında yıllık bazda daha düşük enflasyon görmenin olmazsa olmaz koşulu belli.

Bu yılın ağustos ayında tüketici fiyatlarının yüzde 0.86'dan düşük artması.

Geçen yıl ağustosta fiyatlar yüzde 0.86 artmıştı. Bu yıl bu oranın altında kalınabilirse temmuz sonunda yüzde 18.95 olan yıllık oran aşağı gidecek, yok eğer yüzde 0.86'dan daha yüksek bir oran gelirse Erdoğan'ın "Enflasyonu daha düşük göreceğiz" sözü gerçekleşmeyecek.

Ama eğer Cumhurbaşkanı Erdoğan yıllık oranın gerileyeceğini değil de, bu yılın geride kalan aylarındaki yüksek oranlardan daha düşük aylık oranlar göreceğimizi kastediyorsa, onu bilemeyiz.

2003'ten 2020'ye kadar olan dönemin, yani 18 yılın ağustos ayı artış ortalaması yüzde 0.40. Ağustos ortalaması, 2018'in ağustosunda kur şokundan kaynaklanan yüzde 2.30'luk olağandışı oran ayrı tutularak hesaplanırsa çok daha düşük, yalnızca yüzde 0.29. Dolayısıyla geçen yılın yüzde 0.86'sı zaten ortalamanın çok üstünde. Bu yüzden bu yıl normale daha yakın bir artışta kalınması ve yıllık oranın yönünü aşağı çevirmesi hiç de şaşırtıcı olmaz.

Ne var ki biz bu yıl henüz normal yakalayabilmiş değiliz ki...

Üretici fiyatlarındaki yıllık artış yüzde 45 düzeyinde. Merkez Bankası'na göre üretici fiyatlarından tüketici fiyatlarına yüzde 40-45 arasında bir geçiş yaşanıyor. Bu oranlar son bir yıldaki yüzde 45'lik Yİ-ÜFE artışına uygulanırsa zaten tüketiciye üreticiden

gelen yansıma yüzde 18-20 aralığında. Yani mevcut TÜFE artışı sanki tümüyle üreticiden yansıyan orandan oluşuyor.

Eğer üretici fiyatlarındaki artışı aşağı çekemezsek, tüketicide bir yavaşlama, hele hele bir geri çekilme ancak kısa bir süre için gerçekleşebilir ve bu durum hiç uzun soluklu olmaz. Belki birkaç aylık bir iyileşme görürüz ama bu kalıcı hale getirilemez.

Kur devreye girince...

Üretici fiyatlarındaki aylık artışı eğer temmuzdaki gibi yüzde 2.5 dolayında tutabilirsek, ağustos ve eylülde geçen yıla göre fark oluşmayacak ve yıllık oran da yüzde 45 dolayında kalacak demektir. Bu da TÜFE'ye en azından artı bir yük binmeyeceği anlamına gelir.

Ancak faizin düşürüleceğinin her dile getirildiği dönemde yaşadığımız bir gerçek var; kur artışı. Bir başka gerçek de kurun arttığı her dönemde ithal maliyetlerde ortaya çıkan artıştan dolayı üretici fiyatlarda bir tırmanış yaşanıyor olması.

Tam anlamıyla bir kısır döngü içindeyiz...

Faiz indirimi söylemi kuru artırıyor.

Kur artışı üretici fiyatları yukarı çekiyor.

Üretici fiyatları tüketici fiyatlarında artışa yol açıyor.

Tüketici fiyatlarındaki artışı aşağı çekeceğiz, enflasyonu düşüreceğiz diye faiz indirimini gündeme getiriyor ve böylece başa dönüyoruz. Aslında bir daire çiziyoruz.

PEKİ FAİZ ARTIRIMLARININ GEREKÇESİ NEYDİ?

Önce söylenenlere kulak verelim:

- Yüksek faiz yüksek enflasyona sebep oluyor; kabul.
- Dolayısıyla faizi düşürmek gerekir; tamam.
- Geçmişte faizi nasıl da düşürmüştük; doğru.

Sonra basit bir sorumuz var, onu soralım:

“Yüksek faiz yüksek enflasyonun sebebi ise niye bazı dönemlerde faizi artırdık, bunu zorunlu kılan ne gibi etkenler vardı ve bunlar neydi?”

Örneğin 17 Mayıs 2013'te yüzde 4.50'ye indirilen faizi sekiz ay sonra 29 Ocak 2014'te neden yüzde 10'a çıkardık?

06.08.2021

Örneğin daha sonra aşama aşama 25 Şubat 2015'te yüzde 7.50'ye kadar indirdiğimiz faizi 25 Kasım 2016'da yüzde 8'e, 1 Haziran 2018'de yüzde 16.50'ye, bir hafta sonra 8 Haziran'da yüzde 17.75'e, yaklaşık üç ay sonra 14 Eylül'de yüzde 24'e yükseltirken herhalde amacımız enflasyonu yukarı çekmek değildi.

Sonra faizi aşamalı olarak yine düşürdük, geçen yıl 22 Mayıs'ta yüzde 8.25'e kadar çektik. Peki faizi daha sonra 25 Eylül 2020'de yüzde 10.25'e, 20 Kasım'da yüzde 15'e, 25 Aralık'ta yüzde 17'ye, 19 Mart 2021'de yüzde 19'a çıkarırken amacımız neydi?

Son üç faiz artışı kararının altında Merkez Bankası Başkanı olarak Naci Ağbal'ın imzası var. Faizi yüzde 19'da sabit bırakan son dört kararın altında da bu kez Başkan olarak Şahap Kavcıoğlu'nun imzası. Sahi faizi dört aydır, yüksek bulduğumuz yüzde 19 düzeyinde niye tuttuk?

Ayrıca, bütün bu söylenenlerden, açıklamalardan sonra Merkez Bankası'nın ağustos ayı Para Politikası Kurulu toplantısından faiz indirimi kararı çıkacağını mı beklemeliyiz?

İlkokullara, “Planlama dersi”!

Ferit Barış PARLAK

06 Ağustos 2021 Cuma

Her alanda, plansızlığın sıkıntısını çekiyoruz...

İhtiyaca göre planlama yapamıyoruz...

* * *

Örneğin...

Yangınların çıkabileceğini biliyoruz...

İhtiyaca göre planlama yapmıyoruz...

Çıktığını görüyoruz...

İhtiyaca göre planlama yapmıyoruz...

Büyüyebileceğini biliyoruz...

İhtiyaca göre planlama yapmıyoruz...

* * *

Yangını yaşayan bölgelere yardım edilmesi gerektiğini biliyoruz...

İhtiyaca göre planlama yapmıyoruz...

* * *

Ama...

“İhtiyaç dışı” her şeyi planlayabiliyoruz!

* * *

06.08.2021

Bodrum'da yaşayan arkadaşım anlattı:

"Kamyonlarca yardım geliyor...

İçleri battaniye, ekmek dolu...

Her taraf battaniye, ekmek...

Ekmekler bayatlayacak, battaniler çürüyecek!"

* * *

Devlet kurumlarında da "planlamacı" eksikliği yaşıyoruz...

Özel kurumlarda da...

Bireysel olarak da, planlama yapabilme kabiliyetimizi kaybediyoruz...

* * *

Ve bu hayati kaybımızı görmezden gelerek, tüm sorunlara kapı açıyoruz...

VELHASIL

2 yıl önce üreticilerimiz için yazmıştım...

"Doğal afetler (sel/yangın/deprem...)

Tüm dünyada yanmaz/kırılmaz mobilya, kablo, ayakkabı, elbise, boru vb. ihtiyacını artırıyor...

Bu talebe yönelik geliştirme/üretim, ekonomimize kaldıraç, "**yeni hikâye**" ihtiyacımıza ise "ilaç" olabilir..."

* * *

Bugün...

Binlerce tekstilcimiz var, yanmaz eldiveni/kıyafetleri ithal ediyoruz; binlerce ayakkabı üreticimiz var, yanmaz ayakkabıyı ithal ediyoruz; yüzlerce boru üreticimiz var, yanmaz boruyu/bantı ithal ediyoruz...

* * *

Yani, tüm bireylere "**planlama kabiliyeti**" kazandırmaya ihtiyaç duyuyoruz...

Abdulkadir Selvi

Kılıçdaroğlu cumhurbaşkanı adayı, Akşener başbakan adayı

6 Ağustos 2021

Başkanlık sistemine geçilmesiyle birlikte “Başbakanlık mı kaldı ki Meral Akşener, başbakan adayı olsun?” diyeceksiniz.

İlk başta ben de öyle düşünmüştüm ama Millet İttifakı'nın 2023 stratejisinin ayrıntılarına ulaştınca **Kılıçdaroğlu** ile **Akşener** arasındaki görev dağılımını yansıtmayı düşündüm. Millet İttifakı 2023 seçimlerine ilişkin stratejisini netleştirmeye başladı. Elbette seçim sürecine girilmesiyle birlikte taşlar yerine oturacak ama anladığım kadarıyla **Kılıçdaroğlu** ile **Akşener** arasında şimdiden hem arka kapı diplomasisi işlemeye başlamış, hem de iki lider gerek duydukları her zaman görüşebiliyorlar.

ORTAK ADAY MI, AYRI AYRI MI

2023 seçimlerine giderken Millet İttifakı'nın cevaplandırması gereken en önemli soru, ortak aday olacak mı yoksa ilk tura partiler kendi adaylarıyla girip, seçim ikinci tura kalırsa **Erdoğan** karşısındaki aday üzerinde mi ittifak yapılacak sorusu. Cumhuriyet İttifakı'nın adayının Cumhurbaşkanı **Erdoğan** olduğu belli. Ancak muhalefeti en çok cumhurbaşkanı adayının nasıl belirleneceği ve kimin aday olacağı sorusunun zorlayacağını ifade etmiştim. O zorluk devam ediyor ama **Kılıçdaroğlu** ile **Akşener**'in kimi zaman verdikleri mesajlarla kimi zaman arka kapı diplomasisini işleterek bu soruların yanıtlarını hazırlamaya başladıkları izlenimi edindim.

2023 İÇİN MODEL ÖNERİSİ NE OLACAK?

2023'e giderken Millet İttifakı açısından hayati noktayı ise, “**2023 stratejisi**” oluşturacak. 2023 seçimlerinde Millet İttifakı seçmenlerin huzuruna nasıl bir öneri ile çıkacak? Bir yanda parlamenter sisteme dönüşü vaat ediyorlar, diğer yanda ise Başkanlık Sistemi'ne göre bir cumhurbaşkanı adayı çıkaracaklar. Bunu nasıl modelleyecekler? Yine edindiğim izlenimi aktarayım. Millet İttifakı bu modeli

oluşturma konusunda bir hazırlık içine girmiş. Şimdi o modelin ulaşabildiğim ayrıntılarını paylaşacağım.

ADIM ADIM CUMHURBAŞKANI ADAYLIğINA

Ama önce 2023 sürecinde **Kılıçdaroğlu**'nun pozisyonunu tespit etmemiz gerekiyor. Bunun bir miladı var. 7 Aralık günü Meclis'te bte görüşmeleri sırasında kürsüde olan **Kılıçdaroğlu**'na, AK Parti milletvekilleri, "**Aday ol, aday olabilecek misin?**" diye laf attı. Bunun zerine **Kılıçdaroğlu**, "**Benim aday olup olmayacağımı size kim söyledi?**" diye karşılık verdi.

ADAYLIK İLANI

O günden bu yana cumhurbaşkanı adaylığı her sorulduğunda **Kılıçdaroğlu**, daha sıcak mesajlar verdi. Her geçen gün cumhurbaşkanı adaylığına daha yaklaştığını gösteren açıklamalar yaptı. En son "**Millet İttifakı isterse cumhurbaşkanı aday olurum**" dedi. Daha ne desin?

AKŞENER NE DER?

Meral Akşener her defasında cumhurbaşkanı adayı olmayacağını, Millet İttifakı'nın ortak aday çıkarması konusunda engelleyici olmayacağını ifade ediyor. İYİ Parti'de ise bir grup, kadın olması ve muhafazakâr kesimden de oy alabilme potansiyeli taşması nedeniyle **Akşener**'in muhalefetin ortak adayı olmasını öneriyor. neriyordu demek daha doğru olur. nk **Kılıçdaroğlu**'nun adaylığı g kazanmaya başladığı İYİ Parti'de de bir ağız değişikliği hissedilmeye başlandı. "**Cumhurbaşkanı adaylığı Kılıçdaroğlu'nun hakkıdır**" yorumları önplana ıktı. Bu tavır değişikliği **Kılıçdaroğlu**'nun kurmayları ile **Akşener**'in ekibi arasında yürütülen görüşmelere bağlandı.

KIRILMA NOKTASI

Meral Akşener'in 12 Temmuz'da **Kılıçdaroğlu**'nun memleketi olan Tunceli'de yaptığı açıklama ise bir kırılma noktası oldu. **Akşener**, "**Sayın Kılıçdaroğlu'nun adaylığına saygı duyarım, en doğal hakkıdır. Benim bu konuda yorum yapmam doğru olmaz. Aday olursa saygı duyarım**" demişti.

KILIĞDAROĞLU'NUN POZİSYONU

Cumhurbaşkanı adaylığına doğru her geçen gün bir adım daha yaklaşan **Kılıçdaroğlu**, ncelikle Millet İttifakı'nın ortak adayı olmayı hedefliyor. **Kılıçdaroğlu** aynı zamanda Millet İttifakı'nın başka bir isim üzerinde uzlaşmaya eğilimi doğarsa ona da engel olmayacağı mesajını veriyor.

2023 seçimlerine ilişkin **Kılıçdaroğlu**'nun pozisyonunu netleştirecek olursak, ya kendisi aday olacak ya da cumhurbaşkanı adayı olacak kişiye belirleyecek.

2023 STRATEJİSİ

Millet İttifakı'nda hesaplar cumhurbaşkanlığı seçiminin ikinci tura kalacağı hesabı üzerine yapılıyor. **Kılıçdaroğlu**'nun cumhurbaşkanı adayı olması ve başkanlık sisteminden, parlamenter sisteme dönüşüme öncülük etmesi isteniyor. “**CHP liderinin Türkiye’yi yönetmeye talip olması gerekir**” yorumu yapılıyor. İkinci en yüksek oya sahip partinin genel başkanı olarak **Kılıçdaroğlu**'nun **Erdoğan**'dan sonra ikinci tura kalacak aday olacağına kesin gözle bakılıyor.

KÜRTLER İÇİN AKŞENER Mİ, KILIÇDAROĞLU MU

Cumhurbaşkanlığı seçimi ikinci tura kalırsa Kürtlerin **Kılıçdaroğlu**'na oy vereceği hesabı yapılıyor. “**Ama Akşener aday olsa ikinci turda Kürtler Akşener’e oy vermez**” deniliyor.

2023 MODELİ

2023 seçimlerine giderken Millet İttifakı'nın kamuoyuna yönelik bir deklarasyon açıklaması planlanıyor. Peki bu deklarasyon nasıl olacak?

Kılıçdaroğlu, Millet İttifakı'nın ortak cumhurbaşkanı adaydır.

“Seçimlerden sonra iki yıl içinde parlamenter sisteme geçişi taahhüt ediyoruz.”

KILIÇDAROĞLU'NUN CUMHURBAŞKANI KRİTERLERİ

BU noktada **Kılıçdaroğlu**'nun çıkardığı cumhurbaşkanlığı profili önem kazanıyor:

1- Cumhurbaşkanı kendisi, ailesi ve yaşam tarzıyla topluma örnek olacak.

2- Yeni cumhurbaşkanı başlangıçta olağanüstü yetkilere sahip olacak. “**Cumhurbaşkanı oldum, bütün yetkiler bende, ne demek parlamenter sistem, nereden çıktı bu**” derse her şey tuzla buz olur.

3- Parlamenter sistemi getireceğiz ve cumhurbaşkanı sahip olduğu yetkilerin önemli bir kısmını tekrar parlamentoya devredecek. Dolayısıyla seçilecek cumhurbaşkanının nefsine hâkim olması, verdiği sözde durması lazım.

İMAMOĞLU VE YAVAŞ'IN DURUMU

Kılıçdaroğlu, ideal cumhurbaşkanı adayı olarak kendisini tarif ediyor. Bir tek “**Adı Kemal soyadı Kılıçdaroğlu olacak**” demediği kalmış. Bu durumda cumhurbaşkanı adaylığını kafasına koymuş olan **Ekrem İmamoğlu**'nun durumu ne olacak?

Kılıçdaroğlu'nun **Ekrem İmamoğlu** ve **Mansur Yavaş**'ın ikinci dönem de belediye başkanı olarak halka hizmet etmelerini istediği biliniyor. Bir de **Ekrem İmamoğlu** ya

da **Mansur Yavaş** aday olduğu takdirde belediyelerin AK Parti'ye geçecek olması **İmamoğlu** ve **Yavaş**'ın önüne engel olarak çıkarılıyor.

Mansur Yavaş'ın ikinci dönem de Ankaralılarına hizmet etmek istediğini bildirdiği ifade ediliyor.

İMAMOĞLU DENKLEMDE VAR MI?

Ama **Ekrem İmamoğlu**'nun, İstanbul seçimlerinin yenilendiği 23 Haziran gecesinden bu yana büyük bir istekle cumhurbaşkanı adayı olmak istediği biliniyor.

Ancak **Kılıçdaroğlu**'nun kurduğu her denklem, **Ekrem İmamoğlu**'nun cumhurbaşkanı adaylığının önünü kesmeye yönelik. **Kılıçdaroğlu** kendisi aday olmasa da cumhurbaşkanlığı seçiminde muhafazakâr kesimden oy alabilecek bir ismin aday olması düşüncesinde.

İMAMOĞLU NE YAPAR?

Cumhurbaşkanlığı hesapları nedeniyle karşı karşıya gelen **Kılıçdaroğlu** ile **İmamoğlu** arasındaki mücadelenin aday belirleme sürecinde doruğa tırmanması bekleniyor.

AKŞENER'İN BAŞBAKANLIĞI

Şimdi gelelim en başta sorduğumuz sorunun cevabına.

Millet İttifakı bir de takvim belirlemiş. **Kılıçdaroğlu** seçilirse Anayasa'yı değiştirip 2 yıl içinde parlamenter sisteme göre seçimlere gidilmesi planlanıyor. Bu durumda başbakan adayının **Meral Akşener** olacağı ifade ediliyor. Millet İttifakı'nın 2023 stratejisinin özü cumhurbaşkanı adayı **Kemal Kılıçdaroğlu**, başbakan adayı **Meral Akşener** denilebilir.

Tabii bu modelin ciddi zaafı var. Onu da yeni gelişmeler ışığında masaya yatıracağız.

Esfender KORKMAZ

Dövizde korkutucu gerçek

6 Ağustos 2021 Cuma

"Faiz oranlarında da düşüşe geçiyoruz. Yüksek faiz yok. Yüksek faiz bize yüksek enflasyonu getirecektir. Düşük faiz düşük enflasyonu getirecektir. Ağustos ayı kırılma noktasıdır. Ağustos'ta düşük enflasyona geçeceğiz." Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Erdoğan böyle söyleyerek, MB faiz politikasına ve TÜİK enflasyon hesabına açık bir müdahalede bulundu.

Önce bir durum tespiti yapalım;

1. Cumhurbaşkanının kararname ile MB özerkliğini kaldırması, öncesinde ve sonrasında faiz kararına müdahale etmesi ve hatta faizde "söz dinlemediği için değiştirdik" demesi, bugün yaşamakta olduğumuz yüksek enflasyon ve ekonomik sorunların temelidir.

Kronik yapısal sorunlar dururken, faktör verimliliği düşerken, ülke riski ve kırılganlıkta Türkiye dünyadan negatif yönde ayrışırken, atıl işsiz sayısı 17 milyona çıkmışken, bir tek faiz politikası ile istikrar sağlanamayacağını, enflasyon raporu ile Merkez Bankası Başkanı da açıkladı.

Dahası düşük reel faiz politikası kur şoklarına neden oldu. Kur şokları ise doğrudan enflasyona yansıyor ve faizden katbe kat fazla enflasyon yaratıyor. Bu gerçeği 2018 kur şokundan beri yaşayarak gördük. Buna rağmen Cumhurbaşkanı neden hâlâ düşük, yani eksi reel faiz, istiyor?

2. Merkez Bankası Temmuz ayı TÜFE bazlı reel efektif döviz kuru 61,31'dir. Yani TL yüzde 38,69 oranında daha düşük değerdedir. Kurlar dengede olsaydı, dün 8,55 olan dolar kurunun 5,24 olması gerekirdi. TL aşırı değer kaybetti. Bundan sonra daha nereye kadar düşecek? Direnmesi gerekir. Buna rağmen eksi reel faizde ısrar etmek, dengeleri daha çok bozuyor ve TL değer kaybetmeye devam ediyor.

3. Sayın Cumhurbaşkanı dolar kuru 8,32'ye düşmüşken faiz konusunu gündeme getirdi. Kurlar yeniden artmaya başladı. Bu olgu öteden beri tekrarlanan bir olgudur. Yani geçmiş olayları bildiği halde Sayın Cumhurbaşkanı kurların artacağını hesaplamıyor olamaz. O zaman demek ki iktisat politikası olarak kurların artmasını, TL'nin değer kaybetmesini istiyor.

Bazı iddialar var...

* Yanlış bilgilendirme ile kur düşükken döviz satın alanlara, kur artışını provoke etmek yoluyla spekülâtif kazanç kapısı açılıyor. Ben bu yoruma katılmıyorum. Bu kadarı da olmaz.

Bu şartlarda geriye iki neden kalıyor.

* Birisi; kuru aşırı artırıp dövize olan talebi düşürmek. Bu yolla döviz tevdiat hesaplarının bozdurulacağı hesaplanıyorsa, biraz zor olur. Çünkü kimse parasını TL'de tutup eksi faizle eritmek istemez. Zira halen bankalar TL'ye eksi faiz veriyor. Gayrimenkule gelince, pandemi gayrimenkul fiyatlarında balon yaptırdı.

* İkincisi; kuru aşırı değerlendirip, ithalatı azaltmak ve cari açığı önlemek politikası olabilir. Yüksek kurda tüketim ithalatı ve üretimde kullanılan yüzde 40 oranında ithal girdi fiyatları daha pahalı olur. İç üretim için teşvik oluşturur. Ancak hükümete güven olmadığı için fiilen kimse yatırım yapmıyor.

Aslında; iktisat politikaları iki tarafı kesen bıçak gibidir. Kur şokunda gördük ki, kur artışı faizden daha yüksek enflasyon yaratıyor, ülke riskini artırıyor, döviz borcu olan firmaları zora sokuyor, bankaların dönmeyen kredi riskini artırıyor ve dış borçlarda temerrüt riski yaratıyor. Yani topluma ve ekonomiye maliyeti daha yüksek oluyor.

Bundan sonra; nereden bakarsak bakalım, faizleri düşürmek, eksi faiz vermek ekonomiye dinamit etkisi yapacaktır. Bunu yapmayın.

İbrahim Kahveci

Siyaset farklı bir evrende...

Önceki akşam **Cumhurbaşkanı Erdoğan** AHaBeR yayınında “**Ben Belediye Başkanlığımdan beri dikey mimariye karşıyım. Nasıl olur da betona sahip çıkarım**” dedi.

Burada özellikle dikey mimariye karşı olduğunu tekrarlaması önemli. Daha önce de benzer açıklamalarda bulunmuş ve “**Biz İstanbul’a ihanet ettik, hâlâ daha ihanet ediyoruz ve ben de bundan sorumluyum**” demişti.

Şahsen bir imar uzmanı değilim. Ama gökdelenlere de yerel, yani ilçe belediyelerin izin verdiğini bilmiyorum.

Mesela 14 kişinin can verdiği eski Galatasaray eski stadyumunun da bulunduğu Mecidiyeköy’deki o gökdelene Şişli Belediyesi mi izin verdi?

Ya da AK Parti milletvekili de olan Kiler Grubunun İstanbul’un en yüksek binası Sapphire’de Şişli Belediyesi mi izin verdi?

Gökdelenler konusunda Büyükşehir Belediyeleri ve Başkanları ne iş yapıyor? Sorumlu kim? Açıkçası kafamda cevap bekleyen sorular oluştu.

***

Mesele sadece gökdelen ve beton meselesi olsa...

Bakın 3 hafta önce KRT TV’de “Bu verilere göre dolar düşer, TL değer kazanır ama yeter ki bizim içeride siyasetçilerimiz bir hata yapmasın” demiştim.

O program esnasında Dolar/TL kuru 8,60 seviyelerindeydi ve düşüş 8,30’a kadar sürdü. Ama önceki akşam stop...

Cumhurbaşkanı Erdoğan “ekonomimize dışarıdan saldırı var” diye sıkça şikayet ederdi.

Önceki akşam aynı tv programında bir yerlere sinyal verdiğini söyleyerek “**Ağustos ayını inşallah geride bıraktığımızda enflasyonda düşüş olur, ama bunun oranı ne olur? Şu anda bulunduğumuzun çok çok altında olur**” dedi.

Cumhurbaşkanı, hem bir yerlere sinyal verdi hem de enflasyonun düşeceğini ilan etti.

Şu anda tüketici enflasyonu 18,95 ama üretici enflasyonu, yani maliyetlerdeki artış yüzde 44,92...

Adeta pusuda yatmış ve zam yapmak için bekleyen bir üretici kesim karşımızda duruyor.

Gelelim ağustos ayına. Geçen yıl ağustos ayında fiyat artış oranı yüzde 0,86. Kısaca bu ağustos ayında fiyatlar bu oranın altında gelmeli ki düşüş olsun. Hatta geçen yıl eylül ayında da aylık artış 0,97 oldu. Bu yıl eylül ayında düşüş olması için yine bu oranın altında bir fiyat artışı olmalı.

Ağustos ve eylül ayları için böyle bir ihtimal var mı? Şu anda hiçbir işaret yok. Çok net...

Bakın dış talep, değersiz TL ile birleşince adeta ülkemizde ne var ne yok dışarı satıyoruz. Yabancıya göre çok ucuzuz ama yerliye göre de tam tersi çok pahalıyız.

Geçen ay elektrik ve doğalgaz fiyatlarına zam yapılmıştı. İmalat sanayi ve tüm ekonomide enerji yüzde 70 girdi oranı ile genel fiyat düzeyini etkileyen ilk ve tek ürün.

Şu anda (dün) elektrik fiyatları üreticide (EPIAŞ piyasası) 636,00 kuruş. Temmuz ortalaması o kadar tatile rağmen 518,37 kuruştur. Ama ağustos ayında muhtemelen 600 kuruş civarında bir fiyat oluşacak.

Geçen yıl ucuz kredi ile inşaat firmalarının yükü alınmıştı. Bu yıl ise yüksek elektrik fiyatları ile enerji firmaları rahatlayacak. Ama bu durum bize daha yüksek fatura olarak gelecek.

Şu anda EPIAŞ fiyatı ile TÜİK -mesken satış fiyatı arasında fark yüzde 34'e kadar düşmüş durumda. Eski yıllarda bu fark yüzde 50-60 arasında bir dengede oturuyordu. Kısaca elektrikte üreticilerin keyfi yerine geldi ama şu anda dağıtıcılar zorda. O nedenle yeni bir elektrik zammı kapıya dayandı bile.

Diğer yandan üretici fiyatlarının alt sektörlerine bakıyoruz. Orada da hem emtia fiyatlarındaki artıştan hem de kur artışından gelen yoğun bir maliyet baskısı görülüyor. Ama en dikkat çekici nokta GIDA sektörü.

Bu yıl hasat iyi değil. Planlama dersiniz **saldım çayıra** modeli.

06.08.2021

Daha üç ay önce toplamaya değmez denilen kuru soğan şimdiden el yakmaya başladı. **Tarlada para etmeyen ürün raflarda ateş pahası.**

Teşvik edilerek pahalılaştan beton kirası elbette bir yerden çıkacaktı... Ya da paralı yollar elbette bedava ürünü bile sofraya getirirken müthiş pahalılaştıracaktı.

Kısaca hepsini yaşıyoruz.

İşçi arayanın da bu ülkede olduğu ama işsizliğin de yüzde 3'a vardığı ülkemizde daha nice çarpıklıklar kol geziyor.

Yönetilemeyen ülke modelinin bir bakıma kitabını yazıyoruz. Ama siyaset maalesef başka bir evrende.

Demek ki böyle oluyormuş... Toplumdan kopmak ile gerçekten kopmak bu şekilde zuhur ediyormuş.

Allah sonumuzu hayırlı eylesin.

06.08.2021

Barış Pehlivan

Zengin Türkler yurtdışına kaçıyor

Bodrum semalarına doğru yüzünüzü çevirdiğinizde her uçak sizi yanıltmasın. 3 Ağustos akşamı gördüklerinizden biri yangın söndürmek için havada değildi. Avrupa'nın küçük ülkesi San Marino'ya bağlı bir özel uçaktı. Katar'dan kalkmış, 3 saat 28 dakika sonra Bodrum'a inmişti. Sahi, neydi sırrı o uçağın?

Bu yılın başında, 19 Ocak'ta Sözcü gazetesinde **Yusuf Demir** imzasıyla bir haber çıktı. Habere göre, müteahhit **Mehmet Cengiz** özel jetini tanınmış iş insanlarından **Fettah Tamince**'ye sattı. Yaklaşık 50 milyon dolar değerindeki uçak 14 yolcu kapasiteliydi. Tamince'nin aldığı o uçağın kuyruğunda "TC-CMC" yazıyordu, yani Türk tescilli idi.

İşte yalanlanmayan o haberden çok kısa süre sonra çarpıcı bir gelişme oldu. Öğrendim ki; Tamince'nin aldığı uçağın tescili şubat ayında yurtdışına taşındı. Kuyruğunda artık San Marino'nun kodu, "T7-TLOL" yazıyordu.

Nedendi?

Havacılık sektöründen isimlerle konuştuğumda şunları duydum:

"Her ne kadar Türkiye'de uçsa da, Türk Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü o uçağın yapmış olduğu operasyonları sorgulayamaz. San Marino Sivil Havacılık otoritesinin adı var ancak kendisi yoktur. Telefon ile uçağın sertifikasyon işlemlerine onay verirler. Ola ki devran değişir de bir el koyma kararı çıkarsa, o uçağın tescilinin kaydolduğu ülkenin izni olmaksızın bir şey yapamazsınız."

Hatırlayın...

Nissan'ın eski CEO'su **Carlos Ghosn**'un Japonya'dan Lübnan'a kaçışında kullanılan uçak Türk firması MNG'ye aitti. Zaten Türk tescilli uçaklar özellikle 2018'den beri dünyanın birçok ülkesinde uçuş izni alma konusunda sorunlar yaşıyordu. MNG'nin adının karıştığı skandal da iyice tuz biber ekti.

Bundan mıydı San Marino'ya transfer? Ne önemi var!

Ağızlarından “*yerli ve milli*” sözleri düşmeyen kişiler Türk denetiminden ve vergisinden kaçıyor. Dahası, başta İstanbul’dakiler olmak üzere Türkiye’deki havalimanları T7, yani San Marino tescilli uçaklardan geçilmiyordu.

Onlardan biri T7-TLOL, yani Tamince’nin aldığı özel jet düzenli olarak Bodrum’dan Katar’a ve Kazakistan’a uçuyor.

Şimdi havaya bir daha bakın. Yangın söndürmek için su beklerken yangından kaçırılan malları göreceksiniz.

PAKDEMİRLİ’NİN SAKLADIĞI SKANDAL

“*Çakmak çaksalar yakalıyoruz.*”

Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli’nin bu sözünü duymamla telefonumun çalması bir oldu. Arayan, bakanlıkta güvendiğim isimlerden biriydi.

“*Neler gizleniyor, bir bilsen*” diye söze başladı. İddia üstüne iddia anlattı:

Meğer bakanlığa ait tüm bilişim sistemleri birkaç gün önce siber saldırıya uğramış. Maalesef ki, ülkeye ait tüm tarım ve hayvancılık verisi de kaybedilmiş.

Açık söyleyeyim; inanmadım. Doğrulamak için web adreslerini verdi.

Girdiğim her sayfa ya açılmıyordu ya da “*bakımda*” deniyordu.

Sözün özü: Bu satırlar yazıldığı sırada hayvancılık ve tarım bilgi sisteminden veterinerlerin ilaç takip sayfasına kadar onlarca hizmete erişilemiyordu.

Yangından etkilenen çiftçilerin kayıtları bile sorgulanamıyor, afet bölgelerindeki arazi ve hayvanın verisine ulaşamıyordu.

Hatta ve hatta bakanlık ile bağlı kuruluşlar arasında resmi yazışma bile yapılamıyordu.

Bakanlık kulisleri bu iddialarla kaynıyordu. Öyle ki konuşulanlar şu yöndeydi:

Tarım ve Orman Bakanlığı’na bağlı kurumların bilişim sistemlerinin merkeze taşınması için 2020’de karar alındı. Bu karar doğrultusunda geçen hafta Süt Üreticileri Birliği’nin sistemleri taşındı. Normal şartlarda uygulamadaki açıkları görmek için sızma testi yapılması lazımdı. Ama iddia o ki; o güvenlik testi yapılmadan sistem çalıştırıldı.

Sonra da kaçınılmaz sonuçla yüzleşildi.

Bilinmez mi, hacker grupları kamu sistemlerini sürekli didikler ve açık arardı.

06.08.2021

Ama işte liyakat sahibi insanları sorumlu koltuklara oturtmazsanız, olacağı buydu. Öyle ya bu bilişim sistemlerinden sorumlu Entegre İdare ve Kontrol Sistemi Daire Başkanı son yıllarda kaç kez değişti?

Sona geleyim. Şimdi ne mi olacak?

İddia o ki, saldırganlar CryptoLocker adı verilen zararlı yazılımla bakanlığın tüm veri tabanını şifrelemiş durumda. Fidyeye istiyorlar ve böylesi saldırılarda ödeme yöntemi takibi zor olan Bitcoin aracılığıyla gerçekleşiyor. Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi'nin ve Türksat'ın da devreye girdiği ileri sürülüyor.

Acı olan şu ki, kaybolan hazine değerindeki verilerin yedeği de elde yok.

Düşünün; şu an biri sorsa Tarım ve Orman Bakanı'na "*ne kadar hayvanımız ve ekilebilir alanımız var*" diye...

Bakan güncel bilgiyi paylaşamaz.

Ört ki ölem!